

U S T A W A

z dnia 2026 r.

o zmianie ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych

Art. 1. W ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818 oraz z 2025 r. poz. 620) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. 1. Usługi społeczne oznaczają działania o charakterze niepieniężnym, polegające na świadczeniu bezpośredniej pomocy, wsparcia lub opieki na rzecz osób, rodzin, grup społecznych albo ogółu mieszkańców, w celu:

1) zaspokajania podstawowych i szczególnych potrzeb życiowych;
2) wzmacniania zdolności do samodzielnego funkcjonowania i uczestnictwa w życiu społecznym;

3) zapobiegania marginalizacji, wykluczeniu społecznemu i kryzysom życiowym;
4) wspierania integracji środowisk lokalnych oraz budowanie kapitału społecznego.

2. Usługi społeczne oznaczają działania z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej;
- 2) wspierania rodziny;
- 3) systemu pieczy zastępczej;
- 4) pomocy społecznej;
- 5) promocji i ochrony zdrowia;
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych;
- 7) edukacji;
- 8) przeciwdziałania bezrobociu;
- 9) kultury;
- 10) kultury fizycznej i turystyki;
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 12) mieszkalnictwa;
- 13) ochrony środowiska;
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej.

3. Usługami społecznymi są w szczególności działania podejmowane na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 i 1301);
- 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- 3) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1302 oraz z 2026 r. poz. 26);
- 4) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461, 1537 i 1739 oraz z 2026 r. poz. 26);
- 5) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917);
- 6) ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670 oraz z 2025 r. poz. 340 i 1698);
- 7) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- 8) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- 9) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26);
- 10) ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, 1160 i 1837);
- 11) ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620 i 1794);
- 12) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1718);
- 13) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87 oraz z 2025 r. poz. 1173);
- 14) ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1488 oraz z 2025 r. poz. 28, 620, 769 i 1507);
- 15) ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278);
- 16) ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798);

17) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512).

4. Usługi społeczne są świadczone przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, jeżeli wymogi w tym zakresie wynikają z przepisów odrębnych.”;

2) w art. 4:

a) ust 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada gminy, na terenie której funkcjonuje centrum przyjmuje, w drodze uchwały, program usług społecznych, określający usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej.”,

b) uchyla się ust. 3,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Przyjęcie programu usług społecznych oraz wprowadzenie zmian do programu usług społecznych są poprzedzane przeprowadzeniem konsultacji z mieszkańcami tej gminy, w trybie, o którym mowa w art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436).”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Opracowywanie, przyjmowanie, realizowanie i ocena programu usług społecznych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.”;

3) w art. 5 w ust. 3 po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 806) do realizacji usług społecznych;”;

4) w art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Centrum jest jednostką organizacyjną gminy.”;

5) użyte w art. 10 w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „o których mowa w art. 2 ust. 1”, zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „o których mowa w art. 2 ust. 2”;

6) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Rodzaj i zakres zadań, w tym usług społecznych, przekazanych do realizacji centrum określa statut centrum nadany przez radę gminy w drodze uchwały.

2. Szczegółową organizację wewnętrzną i sposób funkcjonowania centrum określa regulamin organizacyjny, nadany przez dyrektora centrum w drodze zarządzenia.”;

7) w art. 21 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Diagnoza, o której mowa w ust. 1, jest przekazywana wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) oraz radzie gminy.”;

8) w art. 23:

a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) zespół do spraw organizowania społeczności lokalnej lub stanowisko organizatora społeczności lokalnej.”,

b) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pkt 2 - wchodzi organizator usług społecznych, koordynatorzy indywidualnych planów usług społecznych w liczbie dostosowanej do potrzeb wynikających z uwarunkowań lokalnych oraz inni pracownicy centrum realizujący zadania z zakresu organizowania usług społecznych;”,

– po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) pkt 4 - wchodzi organizator społeczności lokalnej oraz inni pracownicy centrum realizujący zadania z zakresu organizowania społeczności lokalnej.”,

c) uchyla się ust. 6;

9) w art. 24 w ust. 2:

a) uchyla się pkt 4,

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) opracowywanie sprawozdania z działalności centrum za poprzedni rok kalendarzowy, z uwzględnieniem realizacji programu usług społecznych;”,

10) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. 1. Dyrektorem centrum może być osoba, która:

1) ma wykształcenie wyższe;

2) ma co najmniej 3-letnie doświadczenie na stanowisku kierowniczym w podmiotach wykonujących usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 2;

3) ukończyła specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej lub uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie zdrowia publicznego, lub ukończyła studia podyplomowe w zakresie organizacji lub zarządzania w ochronie zdrowia;

4) ukończyła szkolenie z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych;

5) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie

popęlnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

2. W okresie 6 miesięcy od dnia utworzenia centrum dyrektorem tego centrum może być osoba, która nie spełnia wymogu, o którym mowa w ust. 1 pkt 4.

3. Osoby kierujące centrum utworzonym przez przekształcenie funkcjonującego w gminie ośrodka pomocy społecznej są obowiązane spełniać wymóg ukończenia specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. Przepis ust. 1 pkt 1–2 oraz pkt 4–5 stosuje się odpowiednio.”;

11) w art. 27 ust. 1 pkt 3 wyrazy „o którym mowa w art. 2 ust. 1” zastępują się wyrazami „, o którym mowa w art. 2 ust. 2”;

12) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. 1. Organizatorem usług społecznych może być osoba, która:

1) ma wykształcenie wyższe;
2) ma co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w podmiotach wykonujących usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 2;

3) ukończyła szkolenie, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4;

4) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

2. W okresie 6 miesięcy od dnia utworzenia centrum organizatorem usług społecznych w tym centrum może być osoba, która nie spełnia wymogu, ukończenia szkolenia z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych;

13) art. 30 otrzymuje brzmienie:

„Art. 30. 1. Koordynatorem indywidualnych planów usług społecznych może być osoba, która:

1) spełnia wymogi przewidziane do wykonywania zawodu pracownika socjalnego;
2) odbyła szkolenie z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych;

3) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie

popęłnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

2. W okresie 6 miesięcy od dnia utworzenia centrum koordynatorem indywidualnych planów usług społecznych w tym centrum może być osoba, która nie spełnia wymogu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.”;

14) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:

„Art. 30a. 1. Koordynatorowi indywidualnych planów usług społecznych zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w centrum, do którego podstawowych obowiązków należy przeprowadzanie rozpoznania indywidualnych potrzeb poza siedzibą jednostki, jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 3 lata, przysługuje raz na 2 lata dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych.

2. Koordynatorowi indywidualnych planów usług społecznych zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w centrum do którego podstawowych obowiązków należy przeprowadzanie rozpoznania indywidualnych potrzeb poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy.

3. Dodatek, o którym mowa w ust. 2, nie jest uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2024 r. poz. 1773).”;

15) w art. 33 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Organizator społeczności lokalnej kieruje zespołem, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 4.

3. W okresie 6 miesięcy od dnia utworzenia centrum organizatorem społeczności lokalnej w tym centrum może być osoba, która nie spełnia wymogu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.”;

16) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. Szkolenia, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4, art. 30 ust. 1 pkt 2 i art. 33 ust. 1 pkt 3, organizują regionalne ośrodki polityki społecznej.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, minimum programowe i wymiar zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach szkoleń, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4, art. 30 ust. 1 pkt 2 i art. 33 ust. 1 pkt 3, oraz wymagania dotyczące kadry

dydaktycznej prowadzącej te szkolenia, kierując się koniecznością odpowiedniego przygotowania dyrektora centrum, organizatora usług społecznych, koordynatora indywidualnych planów usług społecznych oraz organizatora społeczności lokalnej do wykonywania zadań wynikających z ustawy.

17) w art. 39 w ust 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sposób realizacji indywidualnego planu usług społecznych, w tym wskazanie podmiotów wykonujących te usługi oraz miejsca ich wykonywania.”.

Art. 2. Do spraw o ustalenie opłaty za usługi społeczne, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Do spraw o zatrudnienie na stanowisku dyrektora centrum, organizatora społeczności lokalnej, koordynatora indywidualnych planów usług społecznych oraz organizatora pomocy społecznej wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, jednak nie dłużej niż 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Małgorzata Wójcik
Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/